

KLASA: UP/I-344-08/24-04/05
URBROJ: 376-08-24-18
Zagreb, 14. studenoga 2024.

Na temelju članka 16. stavka 1. točke 8., članka 31. i članka 57. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22 i 14/24), u predmetu rješavanja spora radi pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture u stambenim zgradama, u postupku pokrenutom po zahtjevu operatora javnih komunikacijskih usluga United Fiber d.o.o., OIB:18973844810, Josipa Marohnića 1, 10 000 Zagreb, protiv operatora javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., OIB:29524210204, Vrtni put 1, 10 000 Zagreb, kojeg zastupa Odvjetničko društvo Borčić & Majdak Juranović d.o.o. iz Zagreba, Ulica Frana Folnegovića 1B, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, na sjednici dana 14. studenoga 2024., donosi

ODLUKU

I. Utvrđuje se da:

- a) su na adresi Milke Trnine 3, Zagreb, postavljene pristupna točka i fizička infrastruktura (kanalice) te koaksijalna mreža operatora javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., OIB:29524210204, Vrtni put 1, 10 000 Zagreb te pristupna točka i fizička infrastruktura (kanalice) i svjetlovodna mreža (kruti model) operatora javnih komunikacijskih usluga Hrvatski Telekom d.d., OIB:81793146560, Radnička cesta 21, 10 000 Zagreb;
- b) je na adresi Doverska 5, Split, postavljena pristupna točka i fizička infrastruktura (kanalice) u kojoj je koaksijalna mreža operatora javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., OIB:29524210204, Vrtni put 1, 10 000 Zagreb;
- c) su na adresama Rastočine 4 i 7, Rijeka postavljene pristupna točka i fizička infrastruktura (kanalice) te koaksijalna mreža operatora javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., OIB:29524210204, Vrtni put 1, 10 000 Zagreb te pristupna točka i fizička infrastruktura (kanalice) i svjetlovodna mreža (kruti model) operatora javnih komunikacijskih usluga Hrvatski Telekom d.d., OIB:81793146560, Radnička cesta 21, 10 000 Zagreb.

- ### II.
- Djelomično se usvaja zahtjev operatora javnih komunikacijskih usluga United Fiber d.o.o., OIB:18973844810, Josipa Marohnića 1, 10 000 Zagreb te se nalaže operatoru javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., OIB:29524210204, Vrtni put 1, 10 000 Zagreb, da odmah po zaprimanju ove odluke, omogući operatoru javnih komunikacijskih usluga United Fiber d.o.o., pristup i korištenje pristupne točke i fizičke infrastrukture na adresama Milke Trnine 3, Zagreb i Rastočine 4 i 7, Rijeka, u skladu s člankom 57. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22 i 14/24; dalje: ZEK), Pravilnikom o načinu i uvjetima pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar stambenih i poslovnih zgrada (NN br. 2/24) i odlukama HAKOM-a (KLASA: UP/I-344-08/21-03/02).

- III. Odbija se dio zahtjeva operatora javnih komunikacijskih usluga United Fiber d.o.o., OIB:18973844810, Josipa Marohnića 1, 10 000 Zagreb, u odnosu na omogućavanje pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture na adresi Doverska 5, Split.
- IV. Nalaže se operatoru javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., OIB:29524210204, Vrtni put 1, 10 000 Zagreb, da u roku od dvadeset (20) dana od zaprimanja ove odluke, dostavi Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti dokaze o postupanju po ovoj odluci.
- V. U slučaju da operator javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., OIB:29524210204, Vrtni put 1, 10 000 Zagreb ne postupa po ovoj odluci, odgovornoj osobi, izreći će se novčana kazna u iznosu od 10.000,00 EUR. U slučaju daljnjeg neizvršenja obveze bit će izrečena nova novčana kazna u dvostrukom iznosu.

Obrazloženje

1. Kronologija postupka i navodi stranaka

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM), zaprimila je 23. srpnja 2024. zahtjev za rješavanje spora operatora javnih komunikacijskih usluga United Fiber d.o.o., OIB:18973844810, Josipa Marohnića 1, 10 000 Zagreb (dalje: United), protiv operatora javnih komunikacijskih usluga A1 Hrvatska d.o.o., OIB:29524210204, Vrtni put 1, 10 000 Zagreb (dalje: A1), radi pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture u stambenim zgradama na adresama Milke Trnine 3 i Lanište 13A, Zagreb, Doverska 5, Split, Rastočine 4 i 7, Rijeka.

United navodi da je 24. svibnja 2024. podnio zahtjev A1 za ugovaranjem pristupa i zajedničkog korištenja fizičke infrastrukture (kanalica) temeljem članka 57. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22 i 14/24; dalje: ZEK) i Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar stambenih i poslovnih zgrada (NN br. 2/24; dalje: Pravilnik) te dokumenta „*Tehnički uvjeti za postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža operatora korisnika u kanalice društva A1 Hrvatska d.o.o.*“ (dalje: Tehnički uvjeti) za stambene zgrade na adresama Milke Trnine 3 i Lanište 13A, Zagreb, Doverska 5, Split i Rastočine 4. i 7., Rijeka. Istim zahtjevom zatražena je i dostava tehničke dokumentacije, odnosno situacije predmetnih lokacija (koje uključuju horizontalnu i vertikalnu popunu kanalice sa svim postojećim kabelima) u svrhu izrade tehničkih rješenja. A1 je 7. lipnja 2024. poslao odgovor kojim odbija zahtjev za sve adrese.

Kao razloge odbijanja, za adrese Rastočine 4 i 7, Rijeka te Milke Trnine 3, Zagreb, A1 upućuje United da se obrati operatoru javnih komunikacijskih mreža Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, 10 000 Zagreb, OIB:81793146560 (dalje: HT) i da s istim sklopi veleprodajni ugovor o najmu svjetlovodne distribucijske mreže. Za adrese Laništa 13 A, Zagreb i Doverska 5, Split, A1 na predmetnim lokacijama nema postavljenu fizičku infrastrukturu (kanalice). Razloge odbijanja zahtjeva United smatra neprihvatljivim i neosnovanim, skreće pažnju da A1 prilikom odgovora na zahtjev čak ne postupa niti u propisanim rokovima.

Obzirom na prethodne odnose s A1 i činjenicu da već gotovo 3 godine A1 pokušava na sve raspoložive načine onemogućiti United-u izgradnju mreže, a što je u konačnici prethodno rezultirao

i s dva spora pred HAKOM-om u kojem su donesene odluke (KLASA: UP/I-344-08/21-03/02 URBROJ: 376-08-22-15 od dana 12. svibnja 2022. godine i KLASA: UP/I-344-08/21-03/01 URBROJ: 376-05-3-21-11 od dana 7. listopada 2021. godine; dalje: Odluke HAKOM-a), evidentno je da se sporazumno rješenje, odnosno omogućavanje pristupa od strane A1 neće realizirati bez odluke HAKOM-a.

Stoga, United podnosi zahtjev da se za navedene adrese utvrdi je li A1 nositelj prava korištenja nad fizičkom infrastrukturom u zgradi, odnosno posjeduje li sporazum kojim bi isto dokazao temeljem Pravilnika. Ako je nositelj prava, da HAKOM donese odluku koja zamjenjuje sporazum između United i A1 o pristupu i zajedničkom korištenju fizičke infrastrukture (kanalica) čije je nositelj A1, ili podredno da naloži A1 sklapanje takvog sporazuma o pristupu i zajedničkom korištenju te da HAKOM naloži A1 da za sve adrese za koje je nositelj prava i isto može dokazati, a za koje United podnese zahtjev za pristupom i zajedničkim korištenjem fizičke infrastrukture (kanalica), omogući pristup i zajedničko korištenje Unitedu, te da HAKOM zabrani A1 daljnje radnje koje za cilj imaju onemogućavanje i/ili otežavanje pristupa United fizičkoj infrastrukturi unutar zgrada (kanalicama) za koje je A1 nositelj prava i isto može dokazati. Uz zahtjev, United je dostavio zahtjev Uniteda prema A1 i međusobnu korespondenciju.

HAKOM je dopisom od 24. srpnja 2024. pozvao A1 da se očituju te dostavi sve dokaze koje smatra potrebnim za rješenje ove upravne stvari. Zatraženo je očitovanje i od HT-a.

U očitovanju od 25. srpnja 2024. HT ističe da na adresama Rastočine 4 i 7, Rijeka, HT ima svjetlovodnu mrežu od 2009. U stambenoj zgradi na adresi Doverska 5, Split, HT nema svjetlovodnu instalaciju. Na adresi Milke Trnine 3, Zagreb, HT ima svjetlovodnu mrežu od 2009., dok je za adresu Lanište 13A, Zagreb, United najavio izgradnju svjetlovodne distribucijske mreže.

U bitnom, A1 u očitovanju od 21. kolovoza 2024. ne spori da je zaprimio zahtjeve Uniteda za pristup i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar stambenih i poslovnih zgrada na predmetnim adresama te zahtjeve za dostavom tehničke dokumentacije koja uključuje vertikalnu i horizontalnu popunu kanalice. A1 navodi da je provjerio adrese i da nije u mogućnosti udovoljiti zahtjevu Uniteda. Ponavlja da na adresama Lanište 13A, Zagreb i Doverska 5, Split, A1 nema postavljenu fizičku infrastrukturu (kanalice). U odnosu na adrese Milke Trnine 3, Zagreb i Rastočine 4 i 7, Rijeka, postavljena je svjetlovodna distribucijska mreža (dalje: SDM) HT-a te upućuju United da se obrati HT-u za eventualno sklapanje ugovora o najmu niti, a s obzirom na postojanje SDM mreže u konkretnim slučajevima, nema mjesta primjeni obvezama propisanim člankom 3. stavkom 1. i 3. Pravilnika i osnove za korištenjem kanalice.

U odnosu na navod Uniteda u vezi utvrđivanja je li A1 nositelj prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar predmetnih zgrade (dalje: nositelj prava), A1 ističe kako je to pitanje irelevantno imajući u vidu članak 3. stavak 6. Pravilnika. Na adresama gdje je pristup postojećoj mreži koja završava na lokaciji krajnjeg korisnika usluga osiguran uz objektivne, transparentne, razmjerne i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture te je mreža prikladna za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, obveze iz stavaka 1. i 3. članka 3. Pravilnika se ne primjenjuju. Na adresama gdje A1 nema fizičku infrastrukturu (kanalice) isti ne može niti biti nositelj prava. Također, sukladno članku 15. Pravilnika A1 ima rok od 18 mjeseci za sređivanje postojećeg stanje te su zahtjevi Uniteda preuranjeni. U odnosu na navod Uniteda da HAKOM donese odluku koja će zamijeniti sporazum o pristupu i korištenju fizičke infrastrukture (kanalice) između A1 i Uniteda, A1 ističe da nema osnove.

Vežano uz navod Uniteda da HAKOM naloži A1 da za sve adrese za koje je A1 nositelj prava i isto može dokazati, a za koje United podnese zahtjev za pristup i korištenje fizičke infrastrukture (kanalica), omogući pristup i korištenje Unitedu, A1 navodi da bi isto stvorilo pravnu nesigurnost. A1 ponavlja da postupka sukladno propisima i prethodnim Odlukama HAKOM-a. United se obratio A1 tek nakon brojnih sudskih sporova i odluka Vrhovnog suda RH u kojem je objavljeno da je United postupao samovlasno jer nije proveo postupak propisan ZEK-om. Među strankama je pokrenuto preko 130 parničnih postupaka za preko 650 adresa, u vezi smetanja posjeda. A1 smatra kako za United nije podnio ispravne zahtjeva zbog čega niti A1 nije niti bio u mogućnosti prekršiti bilo kakve rokove dostave dokumentacije. A1 predlaže odbijanje zahtjeva Uniteda kao neosnovanog i donošenje odluke o obustavi postupka.

United povlači zahtjev u odnosu na stambenu zgradu na adresi Lanište 13A, Zagreb.

U svrhu utvrđivanja svih činjenica i okolnosti bitnih za rješavanje ove upravne stvari, 9. rujna 2024., proveden je očevid na adresi Milke Trnine 3, Zagreb. Očevidom je utvrđeno da su u suterenu zgrade ulazni ormarići HT-a i A1. Ormarići A1 su otvoreni dok su od HT-a zaključani. Kanalice HT i A1 idu od ormarića, vertikalno jedna uz drugu kroz rupe probijene kroz rupe u međukatnim konstrukcijama. HT vertikalna kanalica je malo veća, dok je kanalica A1 malo manja. U kanalicama HT- su svjetlovodne niti, u kanalicama A1 su koaksijalni kabeli. Na katovima (visoko prizemlje, prvi, drugi i treći kat) je isto stanje i kroz cijelu zgradu je na isti način postavljena fizička infrastruktura (kanalice) HT-a i A1. Na svakom drugom katu u ormarići HT-a i A1. Horizontalne kanalice HT-a su postavljene iznad ulaznih vrata, dok su od A1 postavljene uz strop. Svjetlovodna mreža HT-a je postavljena prije 2009. i kruti model je. Kanalice HT-a i A1 su u lošem stanju i trebaju se sanirati oštećenja. U horizontalnoj kanatici HT-a, na drugom katu su pronađena dva koaksijalna kabela A1. Na prvom katu, kroz ormarić A1 prolazi kabel HT-a.

United dovodi u pitanje vlasništvo, odnosno tko je nositelj prava za kanalice. A1 smatra da operatori trebaju sanirati kanalice i protivi se navodima Uniteda u vezi spornog vlasništva i nositelja prava. HT se protivi navodima Uniteda u vezi vlasništva i nositelja prava.

Drugi očevid proveden je 10. rujna 2024. na adresi Doverska 5, Split. U prizemlju se nalazi ulazni ormarić A1. Ormarić A1 je otvoren dok su ormarići na 5. i 10. katu zaključani. Vertikalna kanalica A1 ide od ormarića A1 po katovima kroz proboje u međukatnim konstrukcijama i tako do 15. kata. Vertikalna kanalica je dimenzija 60x60 mm. U vertikalnoj kanatici su koaksijalni kabeli A1. Horizontalne kanalice A1 su postavljene uz strop do stanova. Horizontalne kanalice su u lošem stanju i potrebna je sanacija. U prizemlju se nalazi ormarić HT-a iz kojeg se protežu bakrene instalacije. Ormarić na 10. katu je popunjen koaksijalnim kabelima i upitno je postojanje slobodnog prostora. Na zgradi je obavijest da zgrada započinje sa projektom energetske obnove i da A1 postavlja baznu stanicu na krov zgrade.

United dovodi u pitanje vlasništvo kanalice, odnosno tko je nositelj prava za kanalice. United nema namjeru koristiti ormariće A1 već samo kanalice. United izjavljuje da A1 može jedino sporazumom dokazati da je nositelj prava. U slučaju da se utvrdi da je nositelj prava za ovu adresu, A1 mora dostavio podloge Unitedu na temelju čega će se utvrđivati slobodan prostor. A1 smatra da operatori trebaju sanirati kanalice. Protivi se navodima United-a u vezi spornog vlasništva i nositelja prava, odnosno predmetni navodi su neosnovani. Na zgradi je u planu postavljanje bazne stanice A1 u koju svrhu će biti potrebno osigurati dodatni prostor u kanalicama. A1 navodi da su sklapanje sporazuma i vremenski rokovi propisani Pravilnikom.

U očitovanju od 20. rujna 2024. United ponavlja da je A1 odbio svaki zahtjev Uniteda, stoga nisu točni navodi A1 da im se obratio tek po donošenju sudskih odluka. Naglašava se da su sudski predmeti potpuno irelevantni za rješavanje ove upravne stvari. Za niti jednu od predmetnih adresa A1 nije dokazao da je nositelj prava te nema pravo postavljati Unitedu nerazumne zahtjeve. Podsjeća na prethodne odluke HAKOM-a donesene u predmetu KLASA:UP/I-344-08/21-03/02. United pokušava s A1 naći rješenje u svrhu korištenja fizičke infrastrukture, ali A1 uopće ne razmatra omogućavanje pristupa FIZ-u Unitedu. Bespredmetno je upućivanje A1 u očitovanju što United treba činiti umjesto izgradnje svoje mreže, kao osnovnu poduzetničku i tržišnu slobodu.

Tvrdnje A1 da su zahtjevi Uniteda preuranjeni jer A1 nije uredio odnose sa suvlasnicima znače samo da A1 nije nositelj prava, a ne da su zahtjevi Uniteda preuranjeni. United ili bilo koji drugi operator korisnik nije dužan čekati da A1 sređuje svoje buduće i neizvjesne odnose sa suvlasnicima, već imaju pravo, sukladno ZEK-u i Pravilniku, ostvariti pristup pristupnoj točki i fizičkoj infrastrukturi (kanalice) u zgradama. Prema tumačenju A1 o preuranjenosti zahtjeva značilo bi da operatori korisnici moraju čekati mjesecima da im se omogući pristup pristupnoj točki i fizičkoj infrastrukturi (kanalice) u zgradama radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine.

Nadalje, United skreće pozornost na Uredbu (EU) 2024/1309 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja gigabitnih elektroničkih komunikacijskih mreža (dalje: Uredba) koja uređuje pristup fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade.

U odnosu na predmetne adrese, United smatra da treba utvrditi da A1 nije nositelj prava jer nema sporazum sa suvlasnicima, odnosno potrebno je donijeti odluku koja zamjenjuje ugovor o uređenju odnosa između A1 i Uniteda.

Treći očevid i usmena rasprava su provedeni 25. rujna 2024. Na adresi Rastočine 4, Rijeka, u prizemlju se nalazi ulazni ormarić A1. A1 ima koaksijalnu mrežu u zgradi. Vertikalni kabeli A1 i HT-a su položeni u vertikalne elektro cijevi zgrade uzduž po zgradi. HT ima optičku mrežu u zgradi, kruti model. Za priključenje stanova u zgradi HT i A1 koriste horizontalne kanalice položene ispod plafona. Na pojedinim katovima su postavljeni telekomunikacijski ormarići HT-a i A1. Horizontalne kanalice HT-a i A1 su u urednom stanju, bez oštećenja. Drugi dio očevida izvršen je na adresi Rastočine 7, Rijeka. U prizemlju se nalazi ulazni ormarić A1. A1 ima koaksijalnu mrežu u zgradi. Vertikalni kabeli A1 i HT-a su položeni u vertikalne elektro cijevi zgrade uzduž po zgradi. HT ima optičku mrežu u zgradi, kruti model. Za priključenje stanova u zgradi HT i A1 koriste horizontalne kanalice položene ispod plafona. Na pojedinim katovima su postavljeni telekomunikacijski ormarić A1, dok je na svakom katu postavljen telekomunikacijski ormarić HT-a. Horizontalne kanalice HT-a i A1 su u urednom stanju, bez oštećenja. Na usmenoj raspravi sve stranke ostaju kod dosadašnjih navoda i predaju u spis predmeta svoja očitovanja

U očitovanju od 26. rujna 2024., u odnosu na adresu Milke Trnine 3, Zagreb, A1 potvrđuje postojanje pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) te koaksijalne mreže A1 te pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) i svjetlovodne mreže (kruti model) HT-a. Ističe kako nije od utjecaja činjenica što je svjetlovodna mreža HT-a kruti model, poziva se na članak 3. stavak 6. Pravilnika i ponavlja kako A1 nije obvezan dati pristup svojoj fizičkoj infrastrukturi (kanalice) budući je pristup postojećoj HT-evoj mreži, koja završava na lokaciji krajnjeg korisnika i prikladna je za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta, osiguran uz objektivne, transparentne, razmjerne i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu. Vezano uz vlasništvo

fizičke infrastrukture (kanalice) na predmetnoj adresi, A1 dostavlja u spis predmeta Ugovor br. 03/16 o uvođenju kabelaške televizije od 18. siječnja 2006., kojim dokazuje status nositelja prava pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice).

Za adresu Doverska 5, Split, A1 potvrđuje postojanje pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) te koaksijalne mreže A1, ali dovodi u pitanje postojanje slobodnog prostora. Ističe kako je u planu postavljanje antenskog prihvata na krov zgrade za što je potrebno osigurati dodatni prostor u kanalicama te da je sa suvlasnicima zgrade sklopljen i ugovor o planiranom postavljanju antenskog prihvata. Za A1 je neprihvatljivo da se na predmetnoj adresi nađe u situaciji da se Unitedu omogući pristup u kanalice, a da A1 istovremeno ostane bez slobodnog prostora nužnog za njegove potrebe. A1 ne raspolaže sporazumom sa suvlasnicima za predmetnu adresu, ali ističe kako je A1 kanalice postavio 09. travnja 2009., kao prilog tome dostavlja radni nalog od 14. travnja 1996. i 18. prosinca 2023. iz kojih je vidljivo da je A1 postavljao opremu, čime je nesporno da je A1 vlasnik i posjednik fizičke infrastrukture (kanalice).

Za adrese Rastočine 4 i 7, Rijeka, A1 potvrđuje postojanje pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) te koaksijalne mreže A1 te pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) i svjetlovodne mreže (kruti model) HT-a. Ističe kako nije od utjecaja činjenica što je svjetlovodna mreža HT-a kruti model, poziva se na članak 3. stavak 6. Pravilnika i ponavlja kako A1 nije obvezan dati pristup svojoj fizičkoj infrastrukturi (kanalice) budući je pristup postojećoj HT-evoj mreži, koja završava na lokaciji krajnjeg korisnika i prikladna je za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta, osiguran uz objektivne, transparentne, razmjerne i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu. Vezano uz vlasništvo fizičke infrastrukture (kanalice) na predmetnim adresama, A1 dostavlja u spis predmeta Ugovore o izvođenju instalacije kabelaške televizije od 23. rujna 2008. i 30. rujna 2009., kojim dokazuje status nositelja prava pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice).

U odnosu na ostale navode Uniteda, A1 ponavlja kako je nesporno da su HT i A1 vlasnici svaki svojih kanalicama, a ne suvlasnici zgrade. Navedeno je utvrdio i Vrhovni sud RH. Upravo činjenica da je United podnio zahtjeve A1 potvrđuju da je A1 nositelj prava, jer da su suvlasnici nositelji prava onda bi oni sklopili ugovore i pristupu fizičkoj infrastrukturi (kanalice) s United-om. A1 smatra da je tek Pravilnikom o tehničkim uvjetima za elektroničku komunikacijsku mrežu poslovnih i stambenih zgrada (NN br. 155/09) prvi put operatorima nametnuta obveza sklapanja sporazuma o pristupu, odnosno prije stupanja na snagu Pravilnika takva obveza nije niti postojala.

A1 upoznaje da se među strankama vode sudske parnice radi smetanja posjeda koje uključuju 696 adresa stambenih zgrada. Prema navodima A1, Vrhovni sud RH je u 6 odluka zauzeo jasno stajalište da je Telemach postupao samovlasno jer je postavio kabele u kanalice A1 bez sporazuma o pristupu, odnosno nije postupao po važećim propisima te da posjed kanalicama ne izvršavaju suvlasnici zgrade, već A1 koji ih je postavio. A1 citira Rješenja Vrhovnog suda RH (Rev-618/2024-2 od 15. svibnja 2024., Rev-674/2024-2 od 8. svibnja 2024., Rev-549/2024-2 od 16. travnja 2024.). Predlaže da se zahtjev Uniteda odbije kao neosnovan. Uz očitovanje, A1 je dostavio u spis predmeta preslike ugovora, radne naloge, rješenja Vrhovnog suda RH.

A1 je dostavio novo očitovanje 02. listopada 2024. u kojem, u bitnom, ponavlja navode za adrese Milke Trnine 3, Zagreb i Rastočine 4 i 7, Rijeka, pozivajući se na članak 3. stavak 6. Pravilnika i ponavlja kako A1 nije obvezan dati pristup svojoj fizičkoj infrastrukturi (kanalice) budući je pristup postojećoj HT-evoj mreži, koja završava na lokaciji krajnjeg korisnika i prikladna je za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta, osiguran uz objektivne,

transparentne, razmjerne i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu. Ističe kako HT može lako prilagoditi svjetlovodnu mrežu i United bi mogao putem veleprodajne usluge koristiti svjetlovodnu mrežu HT-a za pružanje usluga krajnjim korisnicima.

Dana 11. listopada 2024. United je dostavio očitovanje u kojem se očituje za svaku adresu posebno. Za adresu Milke Trnine 3, Zagreb, potvrđuje činjenično stanje te, imajući u vidu postojanje ugovora između A1 i suvlasnika zgrade, predlaže da HAKOM naloži A1 omogućavanje pristupa fizičkoj infrastrukturi (kanalice). Ističe da postojanje svjetlovodne mreže HT-a (kruti model) i pozivanje na članak 3. stavak 6. Pravilnika nije relevantno jer je United veleprodajni davatelj usluge pristupa mreži, odnosno ne pruža maloprodajnu uslugu krajnjim korisnicima. Za adresu Doverska 5, Split, United smatra da dostavljeni radni nalozi ne dokazuju da je A1 vlasnik ili nositelj prava fizičke infrastrukture (kanalice). Kako A1 nema sporazum sa suvlasnicima zgrade United smatra da pristup i korištenje fizičke infrastrukture (kanalice) treba urediti sa suvlasnicima zgrade. Za adrese Rastočine 4 i 7, Rijeka potvrđuje činjenično stanje, da HT i A1 koriste vertikalne elektro cijevi zgrade, da je A1 nositelj prava samo za horizontalne kanalice te da A1 može dati pristup samo horizontalnim kanalicama.

2. Ocjena HAKOM-a

HAKOM je temeljem prikupljenih podataka i uvidom u svu dostavljenu dokumentaciju utvrdio kako slijedi.

Predmet spora je pristup i korištenje pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) na adresama Milke Trnine 3, Zagreb, Doverska 5, Split i Rastočine 4 i 7, Rijeka.

a) Postojanje spora iz nadležnosti HAKOM-a

U obavljanju regulatornih poslova propisanih ZEK-om, HAKOM je obvezan poduzimati sve primjerene mjere, primjenjujući načela objektivnosti, transparentnosti, nediskriminacije i razmjernosti, kako bi se ostvarila regulatorna načela i ciljevi utvrđeni u članku 7. ZEK-a, i to osobito sprječavanjem diskriminacije u postupanju prema operatorima elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga u sličnim okolnostima; zaštitom tržišnog natjecanja na dobrobit krajnjih korisnika usluga i promicanjem, gdje je prikladno, tržišnog natjecanja temeljenog na infrastrukturi; promicanjem djelotvornih ulaganja i inovacija u novu i naprednu infrastrukturu, na način kojim se osigurava da bilo koja obveza pristupa odgovarajuće vodi računa o riziku ulaganja, te se omogućuju različiti sporazumi o suradnji između ulagača u infrastrukturu i tražitelja pristupa kako bi se raspodijelio rizik ulaganja, osiguravajući pri tome zaštitu tržišnog natjecanja i poštivanje načela nediskriminacije; poticanjem međusobnog djelovanja elektroničkih komunikacijskih mreža i elektroničkih komunikacijskih usluga i osiguravanjem održavanja cjelovitosti i sigurnosti javnih komunikacijskih mreža.

Pristup fizičkoj infrastrukturi zgrade uređen je člankom 57. ZEK-a i u nadležnosti odlučivanja je HAKOM-a. Naime, navedenim člankom propisano je da svi operatori javnih komunikacijskih mreža imaju pravo, bez utjecaja na temeljne zahtjeve za zgradu u skladu sa zakonom kojim se uređuje gradnja, na temelju sporazuma o pristupu s vlasnicima ili nositeljima prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade, o vlastitom trošku postaviti svoju mrežu do pristupne točke te pristupiti bilo kojoj postojećoj fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine, ako je udvostručavanje fizičke infrastrukture unutar zgrade tehnički neizvedivo ili gospodarski neučinkovito (stavak 1.). Vlasnici ili drugi nositelji prava

korištenja pristupne točke i postojeće fizičke infrastrukture unutar zgrade moraju, uz pravične i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu, udovoljiti svakom razumnom zahtjevu za pristup koji su podnijeli operatori javnih komunikacijskih mreža (stavak 2.). Ako se sporazum o pristupu iz stavka 1. ovoga članka ne postigne u roku od 60 dana od dana zaprimanja zahtjeva za pristup, svaka stranka može u daljnjem roku od 30 dana podnijeti zahtjev Agenciji za rješavanje spora, kako bi se procijenila usklađenost s uvjetima iz stavka 1. ovoga članka (stavak 3.). Agencija donosi odluku o zahtjevu iz stavka 3. ovoga članka, vodeći u potpunosti računa o načelu razmjernosti, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od 60 dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva (stavak 4.). Obveze iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se na zgrade u kojima je pristup postojećoj mreži, koja završava na lokaciji krajnjeg korisnika i prikladna je za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta, osiguran uz objektivne, transparentne, razmjerne i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu (stavak 5).

Nadalje, Pravilnik, u članku 3. (istovjetno kao u članku 57. ZEK-a) propisuje pravo na pristup i korištenje pristupne točke i fizičke infrastrukture stambenih, poslovnih i stambeno-poslovnih zgrada, dok je člankom 4. Pravilnika, propisano postavljanje fizičke infrastrukture unutar zgrade.

Pristup i korištenje slobodnog prostora u pristupnoj točki i fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade provodi se na ravnopravnoj i zajedničkoj osnovi, neovisno o tehnologiji i neovisno o vlasništvu pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade. Elektronička komunikacijska mreža velike brzine od strane operatora postavlja se u skladu s mjerodavnim propisima, tehničkim pravilima struke i tehničkim mogućnostima. Slobodni prostor mora se koristiti racionalno i optimalno. Ako postoji zahtjev krajnjeg korisnika za uslugom, a nema dovoljno slobodnog prostora u postojećoj fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade, operator ima pravo sklopiti sporazum s vlasnikom, suvlasnicima ili predstavnikom suvlasnika o postavljanju nove fizičke infrastrukture unutar zgrade uz postojeću fizičku infrastrukturu unutar zgrade. U fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade nije moguće unaprijed rezervirati prostor (članak 8. Pravilnika).

Člancima 10. – 14. Pravilnika, uređeno je korištenje pristupne točke i fizičke infrastrukture stambenih, poslovnih i stambeno-poslovnih zgrada. Operatori su obvezni objaviti javno i transparentno informacije o dostupnoj infrastrukturi unutar zgrada, uključujući tehničke uvjete i cijenu pristupa i korištenja. Nositelj prava koji je i operator obvezan je na zahtjev operatora dostaviti i podatke o adresama zgrada u roku od osam dana operatoru koji je podnio zahtjev. Zahtjev za podacima o adresama zgrada mora sadržavati identifikaciju zgrade (ID Državne geodetske uprave). Nositelj prava koji je i operator obvezan je uspostaviti i voditi elektroničku bazu podataka o svojoj fizičkoj infrastrukturi unutar zgrada te na zahtjev operatora korisnika dostaviti u roku od osam dana situaciju predmetne lokacije (horizontalna i vertikalna popuna kanalice sa svim postojećim kabelima, lokacija pristupne točke) radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine za pojedinu adresu (članak 10.). A1 nije na zahtjev Uniteda (operatora korisnika) dostavio situaciju predmetne lokacije (horizontalna i vertikalna popuna kanalice sa svim postojećim kabelima, lokacija pristupne točke) radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine za pojedinu adresu.

Fizička infrastruktura unutar zgrade je fizička infrastruktura ili instalacije na lokaciji krajnjeg korisnika, uključujući sastavnice zajedničkih dijelova nekretnine, namijenjene smještanju žičnih i/ili bežičnih pristupnih mreža, ako se putem takvih pristupnih mreža mogu pružati elektroničke komunikacijske usluge i povezivati pristupna točka zgrade s priključnom točkom mreže. Fizička infrastruktura unutar zgrade prilagođena mreži velike brzine je fizička infrastruktura unutar zgrade

namijenjena smještanju sastavnica elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina ili omogućivanju njihova postavljanja. Pristupna točka je fizička točka smještena unutar ili izvan zgrade, koja je dostupna operatorima, pri čemu je omogućena veza s fizičkom infrastrukturom unutar zgrade prilagođenom mreži velike brzine.

HAKOM nije nadležan za zaštitu ili ostvarivanje prava iz Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17), stoga ovom odlukom neće ulaziti u predmetna prava. Iako se ovaj spor vodi između Uniteda i A1, imajući u vidu da je upravnom stvari obuhvaćen veliki broj krajnjih korisnika i javni interes, HAKOM je u ovakvom slučaju javnog interese obvezan i ovlašten ostvarivati regulatorna načela i ciljeve utvrđene u članku 7. ZEK-a, i to osobito sprječavanjem diskriminacije u postupanju prema operatorima elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, štititi tržišno natjecanje na dobrobit krajnjih korisnika usluga i promicati tržišno natjecanja temeljeno na infrastrukturi, promicati djelotvornih ulaganja i inovacije u novu i naprednu infrastrukturu, na način kojim se osigurava da bilo koja obveza pristupa odgovarajuće vodi računa o riziku ulaganja, te se omogućuju različiti sporazumi o suradnji između ulagača u infrastrukturu i tražitelja pristupa kako bi se raspodijelio rizik ulaganja, osiguravajući pri tome zaštitu tržišnog natjecanja i poštivanje načela nediskriminacije; poticati međusobno djelovanja elektroničkih komunikacijskih mreža i elektroničkih komunikacijskih usluga i osiguravanjem održavanja cjelovitosti i sigurnosti javnih komunikacijskih mreža. Zajedničko korištenje postojeće infrastrukture jedno je od osnovnih načela europske regulative u području djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga.

Neovisno u čijem je vlasništvu ili posjedu pristupna točka i fizička infrastruktura (kanalice), ista se može i mora koristiti na temelju sporazuma o pristupu s vlasnicima ili nositeljima prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade, i operatori koji traže pristup mogu o vlastitom trošku postaviti svoju mrežu do pristupne točke te pristupiti bilo kojoj postojećoj fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine, ako je udvostručavanje fizičke infrastrukture unutar zgrade tehnički neizvedivo ili gospodarski neučinkovito.

Skreće se pozornost da je Uredba (EU) 2024/1309 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja gigabitnih elektroničkih komunikacijskih mreža (dalje: Uredba) koja uređuje pristup fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade, stupila na snagu, ali se konkretne odredbe primjenjuju sa odgodnim učinkom tek od 12. studenoga 2025. U ovom slučaju, u primjeni je Direktiva 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, čije odredbe o pristupu fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade su implementirane kroz članak 57. ZEK-a i dalje razrađene Pravilnikom. Navedenom direktivom ne dovodi se u pitanje pravo vlasništva vlasnika pristupne točke ili fizičke infrastrukture unutar zgrade.

b) Činjenično stanje i odluka

Radi utvrđivanja činjeničnog stanja, HAKOM je proveo očevide, održao usmenu raspravu, izvršio uvid u zahtjev Uniteda prema A1 za ugovaranjem pristupa i zajedničkog korištenja fizičke infrastrukture unutar (kanalica), međusobnu korespondenciju, Ugovor br. 03/16 o uvođenju kableske televizije od 18. siječnja 2006., radne naloge od 14. travnja 1996. i 18. prosinca 2016., Ugovore o izvođenju instalacije kableske televizije od 23. rujna 2008. i 30. rujna 2009., Rješenja Vrhovnog suda

RH (Rev-618/2024-2 od 15. svibnja 2024., Rev-674/2024-2 od 8. svibnja 2024., Rev-549/2024-2 od 16. travnja 2024.), očitovanja stranaka te, odluke HAKOM-a (KLASA: UP/I-344-08/21-03/02).

Temeljem provedenog očevida utvrđeno je da se u zgradi na adresi Milke Trnine 13A, Zagreb, u suterenu zgrade nalaze ulazni ormarići HT-a i A1. Kanalice HT-a i A1 idu od ormarića, vertikalno jedna uz drugu kroz rupe probijene kroz rupe u međukatnim konstrukcijama. HT vertikalna kanalicica je malo veća, dok je kanalicica A1 malo manja. U kanalicama HT-a je svjetlovodna mreža krutog modela, u kanalicama A1 su njegovi koaksijalni kabeli. Na katovima (visoko prizemlje, prvi, drugi i treći kat) je isto stanje i kroz cijelu zgradu je na isti način postavljena fizička infrastruktura (kanalice) HT-a i A1. Na svakom drugom katu u ormarići HT-a i A1. Horizontalne kanalice HT-a su postavljene iznad ulaznih vrata, dok su od A1 postavljene uz strop. U horizontalnoj kanalicici HT-a, na drugom katu su pronađena dva koaksijalna kabela A1.

Na adresi Doverska 5, Split, u prizemlju se nalazi ulazni ormarić A1. Vertikalna kanalicica A1 ide od ormarića A1 po katovima kroz proboje u međukatnim konstrukcijama i tako do 15 kata. Vertikalna kanalicica je dimenzija 60x60 mm. U vertikalnoj kanalicici su koaksijalni kabeli A1. Horizontalne kanalice A1 su postavljene uz strop do stanova. U prizemlju se nalazi ormarić HT-a iz kojeg se protežu bakrene instalacije. Ormarić na 10. katu je popunjen koaksijalnim kabelima i upitno je postojanje slobodnog prostora. Na zgradi je obavijest da zgrada započinje sa projektom energetske obnove i da A1 postavlja baznu stanicu na krov zgrade.

Vežano uz adresu Doverska 5, Split, A1 je doveo u pitanje postojanje slobodnog prostora budući da je u planu postavljanje antenskog prihvata na krov zgrade za što je potrebno osigurati dodatni prostor u kanalicama. Osim paušalnog osporavanja postojanja slobodnog prostora u fizičkoj infrastrukturi (kanalice) A1 nije dostavio u spis predmeta dokumentaciju (situaciju) predmetne lokacije (horizontalna i vertikalna popuna kanalice sa svim postojećim kabelima, lokacija pristupne točke) iz koje dokumentacije (situacije) bi bio nesporno vidljiv manjak slobodnog prostora u fizičkoj infrastrukturi (kanalice). Člankom 8. Pravilnika propisano je da u fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade nije moguće unaprijed rezervirati prostor.

Na adresi Rastočine 4, Rijeka, u prizemlju se nalazi ulazni ormarić A1. A1 ima koaksijalnu mrežu u zgradi. Vertikalni kabeli A1 i HT-a su položeni u vertikalne elektro cijevi zgrade uzduž po zgradi. HT ima optičku mrežu u zgradi, kruti model. Za priključenje stanova u zgradi HT i A1 koriste horizontalne kanalice položene ispod plafona. Na pojedinim katovima su postavljeni telekomunikacijski ormarići HT-a i A1. Na adresi Rastočine 7, Rijeka. U prizemlju se nalazi ulazni ormarić A1. A1 ima koaksijalnu mrežu u zgradi. Vertikalni kabeli A1 i HT-a su položeni u vertikalne elektro cijevi zgrade uzduž po zgradi. HT ima optičku mrežu u zgradi, kruti model. Za priključenje stanova u zgradi HT i A1 koriste horizontalne kanalice položene ispod plafona. Na pojedinim katovima su postavljeni telekomunikacijski ormarić A1, dok je na svakom katu postavljen telekomunikacijski ormarić HT-a.

Iz prikupljene dokumentacije proizlazi da je 24. svibnja 2024. United podnio zahtjev A1 za ugovaranjem pristupa i zajedničkog korištenja fizičke infrastrukture unutar (kanalice) temeljem članka 57. ZEK, Pravilnika te Tehničkih uvjeta za predmetne adrese. Zahtjevom je zatražena i dostava tehničke dokumentacije, odnosno situacije predmetnih lokacija (koje uključuju i horizontalnu i vertikalnu popunu kanalice sa svim postojećim kabelima) u svrhu izrade tehničkih rješenja. A1 je 7. lipnja 2024. poslao odgovor kojim odbija zahtjev za sve adrese koje su u zahtjevu navedene. Kao razloge odbijanja, za adrese Rastočine 4 i 7, Rijeka te Milke Trnine 3, Zagreb, A1 je uputio United da se obrati HT-u i da s istim sklopi veleprodajni ugovor o najmu svjetlovodne distribucijske mreže,

dok za adrese Laništa 13 A, Zagreb i Doverska 5, Split, A1 na predmetnim lokacijama nema postavljenu fizičku infrastrukturu (kanalice). Razloge odbijanja zahtjeva United smatra neprihvatljivim i neosnovanim, skreće pažnju da A1 prilikom odgovora na zahtjev ne postupa niti u propisanim rokovima.

Za adresu Milke Trnine 3, Zagreb, A1 je dostavio Ugovor br. 03/16 o uvođenju kabelaške televizije od 18. siječnja 2006., kojim je ugovoreno uvođenje kabelaške televizije u zgradu. Za adresu Doverska 5, Split, A1 ne raspolaže sporazumom sa suvlasnicima za predmetnu adresu, ali ističe kako je A1 kanalice postavio 09. travnja 2009., kao prilog tome dostavlja radne naloge od 14. travnja 1996. i 18. prosinca 2023. iz kojih je vidljivo da je A1 postavljao opremu. Za adrese Rastočine 4 i 7, Rijeka, A1 je dostavio Ugovore o izvođenju instalacije kabelaške televizije od 23. rujna 2008. i 30. rujna 2009. Iz Rješenja Vrhovnog suda RH (Rev-618/2024-2 od 15. svibnja 2024., Rev-674/2024-2 od 8. svibnja 2024., Rev-549/2024-2 od 16. travnja 2024.) vidljivo je da se među strankama vode sudske parnice radi smetanja posjeda koje uključuju stotine adresa stambenih zgrada u RH.

Odlukama HAKOM-a odlučeno je o zahtjevima operatora javnih komunikacijskih mreža Telemach Hrvatska d.o.o. (dalje: Telemach) za pristupom i zajedničkim korištenjem fizičke infrastrukture unutar – kanalice u stambenim zgradama. Odlukama je naloženo A1 i Telemach-u da sva buduća postavljanja ili izgradnju elektroničkih komunikacijskih mreža unutar stambeno-poslovnih zgrada u Republici Hrvatskoj izvode isključivo nakon ishođenja odgovarajućih suglasnosti i uređenja međusobnih odnosa s vlasnicima ili nositeljima prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade kroz odgovarajuće ugovore/sporazume, i to nakon usklađenog tehničkog rješenja. Također, naloženo je A1 i da za sve stambeno-poslovne zgrade u Republici Hrvatskoj za koje su vlasnici ili nositelji prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture, javno objave pravične i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu, pristupa i prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar stambeno-poslovnih zgrada te da udovolje svakom razumnom zahtjevu za pristup koji su podnijeli drugi operatori javnih komunikacijskih mreža. A1 je objavio Tehničke uvjete koje je obvezan primjenjivati.

Naime, sukladno navedenim odredbama ZEK-a i Pravilnika, smisao sklapanja Sporazuma o pristupu je u tome da se udovolji svakom razumnom zahtjevu za pristup kojeg podnese pojedini operator, posebno uzevši u obzir da se reguliraju uvjeti pristupa, pa tako i cijena, u odnosu na stvarne potrebe i interese svakog pojedinog operatora.

Važno je istaknuti da je člankom 57. ZEK-a, Pravilnikom i Odlukama HAKOM-a uređen regulatorni okvir, propisani su uvjeti korištenje pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) stambenih, poslovnih i stambeno-poslovnih zgrada u RH, uključujući tehničke uvjete i cijenu pristupa i korištenja. Provedenim očevidima je utvrđeno da postoji slobodan prostor u fizičkoj infrastrukturi (kanalice) te operatori (A1 i HT) nisu osporili niti su na bilo koji način u ovom postupku doveli u sumnju istinitost činjenica utvrđenih očevidima u pogledu postojanja slobodnog prostora u fizičkoj infrastrukturi (kanalice). U fizičkim infrastrukturama (kanalice) je već postavljena koaksijalna mreža A1 i svjetlovodna mreža HT-a. Na predmetnim adresama udvostručavanje fizičke infrastrukture (kanalice) unutar zgrade tehnički nije neizvedivo, ali je gospodarski svakako neučinkovito. U fizičkoj infrastrukturi (kanalice) unutar zgrade nije moguće unaprijed rezervirati prostor (članak 8. Pravilnika). Nesporno je da operatori A1 i HT koriste i održavaju fizičku infrastrukturu (kanalice) u predmetnim zgradama koji su veliki stambeni objekti sa velikom bazom krajnjih korisnika.

Po zaprimanju zahtjeva Uniteda, A1 je bio obvezan u roku osam dana od zaprimanja zahtjeva dostaviti situaciju predmetne lokacije (horizontalna i vertikalna popuna kanalice sa svim postojećim kabelima, lokacija pristupne točke) radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine za pojedinu adresu, konkretno radi izrade tehničkog rješenja postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine za pojedinu adresu. Ne samo da A1 nije postupio po važećim propisima već je i u postupku pred HAKOM-om, zatajio bitne činjenice da ima postavljenju fizičku infrastrukturu (kanalice) na adresama Doverska 5, Split, Rastočine 4 i 7, Rijeka te Milke Trnine 3, Zagreb.

Pozivanje A1 na članak 6. stavak 3. Pravilnika, kao razloga odbijanja zahtjeva, navodeći da se na adresama gdje pristup postojećoj mreži koja završava na lokaciji krajnjeg korisnika usluga osiguran uz objektivne, transparentne, razmjerne i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture te je mreža prikladna za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, obveze iz stavaka 1. i 3. članka 3. Pravilnika se ne primjenjuju, HAKOM ne prihvaća. HAKOM je još u fazi javnog savjetovanja prilikom donošenja Pravilnika i potom 24. siječnja 2024. (KLASA: 011-02/24-04/02), prije ovog postupka, izdao i objavio mišljenje vezano uz primjenu članka 57. stavka 5. ZEK-a i članka 3. stavka 6. Pravilnika. Također, HAKOM je u navedenom mišljenju istaknuo, da se spomenuto izuzeće iz članka 57. ZEK-a ne odnosi na postojeće HT GPON (eng. Gigabit Passive Optical Network – gigabitne pasivne optičke mreže) mreže na kojima je dostupan veleprodajni BSA pristup. Navedeno izuzeće je preuzeto iz Direktive, a cilj Direktive je olakšati uvođenje elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine do samih krajnjih korisnika i istodobno osigurati tehnološku neutralnost osobito uz pomoć fizičke infrastrukture (kanalice) unutar zgrada pripremljenih za mrežu velike brzine. Kada pružatelji usluga javnih komunikacijskih mreža postavljaju elektroničke komunikacijske mreže velike brzine u određenom području, postoje značajne ekonomije razmjera ako oni svoje mreže mogu dovesti do pristupne točke u zgradi bez obzira je li pretplatnik u to vrijeme izrazio izričiti interes za uslugu, ali pod uvjetom da se utjecaj na privatno vlasništvo svede na najmanju moguću mjeru, koristeći postojeću fizičku infrastrukturu (kanalice). Taj cilj jednako je ispunjen kada je sama zgrada već opremljena elektroničkom komunikacijskom mrežom velike brzine pristupa kojoj je, pod transparentnim, razmjernim i nediskriminirajućim uvjetima, osiguran pristup za svakog pružatelja usluga javnih komunikacijskih mreža koji ima aktivnog pretplatnika u zgradi.

Cilj ove odredbe je olakšati izgradnju mreža velike brzine do krajnjeg korisnika, na način da operatori, čiji je poslovni plan izgradnja mreže vrlo velikog kapaciteta do krajnjih korisnika, mogu koristiti postojeću fizičku infrastrukturu (kanalice) u zgradi. Iako se u slučaju usluge BSA pristupa omogućuje pristup postojećoj mreži koja završava na lokaciji krajnjeg korisnika i prikladna je za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta, usluga BSA pristupa se ne nudi pod razmjernim uvjetima pristupu fizičkoj infrastrukturi (kanalice) zgrade jer se radi o pristupu na točki dalje u mreži od krajnjeg korisnika. Ukoliko bi navedeno izuzeće bilo primjenjivo i u slučaju kad je pristup moguć putem BSA usluge, navedeno bi značilo da na područjima HT-ove krute GPON mreže, operatoru čiji je poslovni plan izgradnja mreža vrlo velikog kapaciteta do krajnjih korisnika sama izgradnja mreže vrlo velikog kapaciteta ne bi bila olakšana, jer u tom slučaju mora izgraditi fizičku infrastrukturu (kanalice) u zgradi ili ga se potiče da koristi pristup na točki koja je dalje od krajnjeg korisnika, što znači da za to područje mora koristiti dio mreže veleprodajnog operatora a u dijelu mreže gdje zapravo ima vlastitu mrežnu infrastrukturu (kanalice).

Ne manje bitno, ističe se činjenica da je United veleprodajni davatelj usluge pristupa mreži, odnosno isti ne pruža maloprodajnu uslugu krajnjim korisnicima. Postojanje veleprodajne usluge pristupa svjetlovodnoj mreži HT-a nije od utjecaja za poslovni model Uniteda.

Navod A1 da su zahtjevi Uniteda za pristup preuranjeni je neosnovan i kao takav se ne prihvaća. HAKOM odlučuje u ovom trenutku na temelju utvrđenih činjenica u postupku, a ne na temelju budućih i neizvjesnih uvjeta. Prema tumačenju A1 o preuranjenosti zahtjeva temeljem članka 15. Pravilnika, značilo bi da operatori korisnici moraju čekati mjesecima da im se omogući pristup pristupnoj točki i fizičkoj infrastrukturi (kanalice) u zgradama radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine, što je u kontekstu sprječavanja diskriminacije u postupanju prema operatorima elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, šticeњу tržišnog natjecanja na dobrobit krajnjih korisnika usluga, promicanja tržišnog natjecanja temeljenog na infrastrukturi te promicanja djelotvornih ulaganja i inovacija u novu i naprednu infrastrukturu, neprihvatljivo. A1 je sam u postupku utvrdio i dokazivao da je vlasnik i nositelj pristupne točke i fizičke infrastrukture, isto tvrdi i u parničnim postupcima za smetanje posjeda, dostavio je i konkretnu dokumentaciju koja dokazuje u prilog navedenom, te, stoga A1 nije imao opravdanih razloga za odbijanje zahtjeva Uniteda. Postupanje A1 je usmjereno na diskriminaciju ostalih operatora, ugrožavanje tržišnog natjecanja temeljenog na infrastrukturi, zaustavljanje djelotvornih ulaganja i inovacija u novu i naprednu infrastrukturu.

Nadalje, u odnosu na United-ovo osporavanje statusa vlasnika i/ili nositelja prava fizičke infrastrukture (kanalice), HAKOM ističe kako United nije dostavio u spis predmeta dokumentaciju iz koje bi bilo nesporno vidljivo, ili bi barem dovelo u sumnju status A1 kao nositelja prava pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice). Također, nije logično prihvatljivo da United dovodi u pitanje status nositelja pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) drugim operatorima, a s druge strane istovremeno istim operatorima podnosi zahtjeve za pristup i korištenje pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) te traži dostavu situaciju predmetne lokacije (horizontalna i vertikalna popuna kanalice sa svim postojećim kabelima, lokacija pristupne točke). Postavlja se pitanje zašto United podnosi zahtjeve A1, ako istome ne prizna status nositelja pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice). Da su suvlasnici zgrade nositelji prava onda bi oni i sklapali ugovore i pristupu fizičkoj infrastrukturi (kanalice) s Unitedom, a takve sporazume United nije dostavio. U konkretnom slučaju, nakon provedenih očevida i uvida u dokumentaciju, HAKOM raspolaže sa dovoljno uvjerljivim činjenicama i okolnostima koje doprinose zaključku da je nositelj prava pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) na predmetnim adresama A1 za dio fizičke infrastrukture (kanalice), osim za adresu Doverska 5, Split za koju i sam A1 izjavljuje da nema sporazum sa suvlasnicima zgrade, dok dostavljeni radni nalozi ne mogu u dovoljnoj mjeri dovesti do zaključka niti nedvojbeno tvrditi da je A1 nositelj prava na toj adresi. Pitanje statusa nositelja prava pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) jest relevantno, ali nije odlučno za rješenje ove upravne stvari, jer neovisno o vlasništvu, nositelju prava ili posjedu, za United je odlučno da se pristupna točka i fizička infrastruktura (kanalice) stambenim zgradama može i mora zajednički i opetovano koristiti radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine, ako je udvostručavanje fizičke infrastrukture unutar zgrade tehnički neizvedivo ili gospodarski neučinkovito.

Smanjenjem troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine doprinosi se ostvarivanju digitalizacije čime se širi učinak digitalne financijske poluge na sve sektore gospodarstva uz smanjenje troškova za pružanje učinkovitijih usluga građanima i društvo u cjelini. Uvođenje elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine zahtijeva znatna ulaganja čiji značajan dio

predstavljaju troškovi građevinskih radova. Nepoduzimanjem nekih od građevinskih radova doprinosi se djelotvornijem uvođenju širokopojasnog pristupa, a veliki dio troškova gradnje može se izbjeći korištenjem postojeće pasivne infrastrukture, poput postojećih pristupnih točaka i fizičke infrastrukture unutar zgrade (kanalice). Citirani propisi ciljaju da uvođenje infrastrukture bude čim bliže lokaciji krajnjih korisnika uz istodobno potpuno poštovanje načela proporcionalnosti u pogledu ograničenja prava vlasništva radi ostvarenje općeg interesa. Svrha je olakšati uvođenje elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine do samih krajnjih korisnika i istodobno osigurati tehnološku neutralnost uz pomoć fizičke infrastrukture unutar zgrada pripremljenih za mrežu velike brzine.

Imajući u vidu društvene prednosti digitalnog uključivanja i uzimajući u obzir ekonomiju postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine, gdje ne postoji ni pasivna ni aktivna infrastruktura prilagođena mreži velike brzine unutar prostorija krajnjih korisnika, niti alternativa za davanje na korištenje elektroničkih komunikacijskih mreža pretplatniku, svaki pružatelj usluga javnih komunikacijskih mreža trebao bi imati pravo dovesti svoju mrežu do privatnog prostora na vlastiti trošak, pod uvjetom da utjecaj na privatno vlasništvo bude sveden na najmanju moguću mjeru, ponovno upotrebljavajući postojeću fizičku infrastrukturu unutar zgrade.

Za operatore elektroničkih komunikacijskih mreža koji imaju namjeru postavljati nove elektroničke komunikacijske mreže najučinkovitije je ponovno koristiti postojeću fizičku infrastrukturu, posebno u područjima gdje ne postoje odgovarajuće elektroničke komunikacijske mreže ili gdje bi udvostručavanje fizičke infrastrukture unutar zgrade bilo tehnički neizvedivo ili gospodarski neučinkovito, čime se naročito zadovoljavaju zahtjevi zaštite ljudskog zdravlja, zaštite prostora, očuvanja okoliša i gospodarske učinkovitosti.

Uzimajući u obzir sve navedeno, a imajući u vidu da je obveza i ovlast HAKOM-a riješiti spor o pristupu i korištenju pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice) na adresama Milke Trnine 3, Zagreb, Doverska 5, Split i Rastočine 4 i 7, Rijeka, pritom vodeći računa o svim regulatornim načelima, propisima i Odlukama HAKOM-a te javnom interesu u ovom slučaju, nužno je djelomično usvojiti zahtjev United-a i naložiti operatoru A1 da odmah po zaprimanju ove odluke, omogući Unitedu, pristup i korištenje pristupne točke i fizičke infrastrukture do krajnjeg korisnika na adresama Milke Trnine 3, Zagreb i Rastočine 4 i 7, Rijeka. U odnosu na dio zahtjeva koji se odnosi na adresu Doverska 5, Split, zahtjev United-a se odbija te isti ima mogućnost ugovoriti pristup i korištenje pristupne točke i fizičke infrastrukture sa vlasnicima ili nositeljima prava pristupne točke i fizičke infrastrukture (kanalice). U slučaju da se u roku iz članka 15. Pravilnika netko treći legitimira kao nositelj prava pristupne točke i fizičke infrastrukture za adresu Doverska 5, Split, United ima mogućnost s istim sklopiti sporazum. Također, imajući u vidu javni interes naložena je dostava dokaza o postupanju po ovoj odluci.

U slučaju da A1 ne postupa po ovoj odluci, odgovornoj osobi, izreći će se novčana kazna u iznosu od 10.000,00 EUR. U slučaju daljnjeg neizvršenja obveze bit će izrečena nova novčana kazna u dvostrukom iznosu.

Slijedom svega navedenog, na temelju članka 16. stavka 1. točke 8. i članka 57. ZEK-a, odlučeno je kao u izreci ove Odluke.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke nije dopuštena žalba, ali može se pokrenuti upravni spor, što ne odgađa provedbu odluke. Upravni spor može se pokrenuti podnošenjem tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku 30 (trideset) dana od dana primitka ove odluke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Dostaviti:

1. A1 Hrvatska d.o.o., zastupan po Odvjetničkom društvu Borčić & Majdak Juranović d.o.o. iz Zagreba, Ulica Frana Folnegovića 1B, UP - osobnom dostavom
2. United Fiber d.o.o., OIB:18973844810, Josipa Marohnića 1, 10 000 Zagreb, UP - osobnom dostavom
3. U spis